

Kamerater

For oss i den norske arbeiderbevegelsen er 1. mai en mulighet til å vise at solidaritetsbegrepet ikke bare gjelder innenfor Norges grenser. 1. mai er vår mulighet till å vise solidaritet med verdens fattige. Med de som ikke får rent vann, med de som daglig frykter for livene sine, med de som hver dag sliter for å skaffe nok mat til seg og sine, og med de som kjemper for å få lov til å mene det de vil og for å få lov til å organisere seg politisk. Slike grupper finnes det alt for mange av.

Årets 1. mai-aksjon fra Norsk Folkehjelp setter fokus på akkurat dette med rett til organisering og ytringer, på demokrati og på deltagelse. Og det er helt naturlig at 1. mai blir brukt til å rette fokus mot slike temaer.

Arbeiderbevegelsen var de første til å si at kampen for rettferdighet og demokrati ikke kan begrenses til en kamp i Norge. Arbeiderbevegelsen løftet blikket. Martin Tranmæl sa at vi måtte ha beina plantet i norsk jord, men ansiktet vendt utover. Derfor er det også så naturlig å prate om disse temaene akkurat her i Nord-Odal, for det samme perspektivet som Martin Tranmæl hadde, finner vi igjen i det som ofte ble sagt om Sigurd Hoel og som ungdomsskolen har tatt som sitt motto. Odøling og verdensborger. I dag, mer enn noen annen dag, er det viktig at vi er nettopp odølinger og verdensborgere. Vi kan stå trygt og godt her på Skoga, men med ansiktet vendt utover. Ha vårt perspektiv, vår historie med oss, og vise engasjement og solidaritet overfor de som ikke har fått de samme muligheter som oss.

Kamerater, den norske arbeiderbevegelsens solidaritet stopper ikke ved Thon-senteret i Charlottenberg, eller ved Svinesund. Målsettinga om frihet, likhet og solidaritet er verdensomspennende. I likhet med arbeiderbevegelsen, kjenner den ingen grenser. Det er, kamerater, på det internasjonale området vi virkelig får testet oss selv på om ideen om frihet, likhet og solidaritet er mer enn bare ord.

Politikk handler om å velge og om å prioritere. Har vi valgt riktig?

- Vi har kunnskap nok til å flytte gen mellom planter og dyr.
- Vi kan holde mennesker i verdensrommet i årevis.
- Vi kan snakke trådløst med hverandre fra en del av verden til en annen.

Men likevel:

- greier vi ikke å skaffe alle mennesker rent vann
- Vi greier ikke å hindre at to hundre millioner barn må stå i hardt og usunt arbeid, mens det de trenger er skolegang.
- Vi greier ikke å hindre at 1600 mødre i den fattige verden dør hver dag i forbindelse med svangerskap og fødsel
- Og vi klarer ikke å skaffe verdens barn de enkleste vaksiner.

Det er ikke mangel på ressurser som er problemet. Problemet er mangel på rettferdig fordeling. For oss i den rike delen av verden, er det ofte viljen det står på, for mange fattige land er det ofte evnen. For en stor del av verdens ressurser finnes i de fattige landa – diamanter, olje, store jordbruksarealer.

Men rikdommen havner ofte på noen få hender – hos noen få diktatorer, og hos store vestlige selskaper som ikke setter lokalbefolkningens behov i høysetet, i sin evige jakt på profitt.

I sangen vi hørte tidligere, ”Rødt” av Henning Kvitnes, synges det om at vi skal ”skape og dele, ikke bare la markedet få rå”. I mange av verdens fattigste land skapes det verdier, men de deles ikke. Ressursene og verdiene som skapes forblir på noen få hender, uten at befolkningen får ta del i dem.

Det er det de tre prosjektene som det samles inn penger til i dag, handler om, å sette folk i stand til å ta kampen for mer rettferdig fordeling. Prosjektene handler om kampen for demokrati, menneskerettigheter, deltagelse og organisasjonsfrihet i Kambodsja, Sudan og Ecuador. Norsk Folkehjelp sine prosjekter støtter aktivt opp om ulike grupperinger og organisasjoner i disse tre landene, og de støtter opp om deres arbeid for en bedre framtid. De pengene som har blitt samlet inn her i dag, er med på å bygge opp det sivile samfunnet i Ecuador, Kambodsja og Sudan. De er med på å bygge de bevegelser som i dag kjemper for å skape det velferdssamfunnet som den norske arbeiderbevegelsen har skapt her i Norge.

Og slike prosjekter virker. Det å bygge organisasjoner, skape demokrati, virker. AUF kjører også lignende prosjekter med våre søsterorganisasjoner, med den unge arbeiderbevegelsen i land som Georgia, Palestina, Uganda og Sudan, og jeg har selv fått være med og delta i arbeidet i Georgia, og sett med egne øyne hvordan små midler kan skape resultater, skape sterkere organisasjoner.

Avslutningsvis vil jeg sitere Nordahl Grieg. Han skrev i sitt dikt ”Til ungdommen”:

”Edelt er mennesket, jorden er rik.

Finnes her nød og sult, skyldes det svik”.

Arbeiderbevegelsen skal ikke svikte, vårt mål er å redde verden, den sosialdemokratiske drømmen om et bedre samfunn stopper ikke ved landegrensene.

Vi har alltid drømt om en verden der det er fred og samarbeid, ikke konflikter og krig. En verden som sammen bekjemper fattigdom og fremmer økonomisk utvikling. Ikke en verden der de sterke kan ta seg til rette, enten det er nasjoner eller storkapital. Eller der land kan krenke andre land og ustraffet true fred og sikkerhet.

En gammel AUF’er sa en gang: ”Vårt mål er å redde verden, er det for stort, kan vi like gjerne legge oss ned og dø”. Jeg tror ikke målet om å redde verden er for stor, og kjære kamerater, vi skal aldri miste troen på at det vi mener, tenker, sier og gjør har en betydning.

Gratulerer med dagen!